

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก

The Developing of the Supplementary Reading on Social studies (History
 subject) on Title “Ancient civilizations” for the students of mattayom 4 of
 Muang Sawankalok Municipal Secondary School

Received: January 20, 2021 Revised: April 18, 2021 Accepted: April 27, 2021

รับเข้า : 20 ม.ค. 64 แก้ไข : 18 เม.ย. 64 ตอรับ : 27 เม.ย. 64

นุชจรา โปสม^{1*}, วินัย หล้าภักดี² และพนิดา อุปนอง³

Nudjara Phosom^{1*}, Winai Lamphakdee² and Punnid Ubpanong³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง อารยธรรมโบราณ ก่อนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 36 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ เท่ากับ 87.5/89.7 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

¹นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Student, Social Education, Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University

²ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย

Teacher, Muang Sawankhalok Municipal Secondary School, Sawankholok district, Sukhothai province

³อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Lecturer, Social Education, Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University

*Corresponding author E-mail: nudjara0074830@gmail.com

คำสำคัญ: หนังสืออ่านเพิ่มเติม, อารยธรรมโบราณ, การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The purposes of this research are to create and to find the efficiency of the Developing of the Supplementary Reading on Social Studies (History subject) on Title “Ancient civilizations” that followed 80/80 of the standard. To compare the achievement of before and after learning with these books. And to find the satisfaction of the students to the Supplementary reading. The example group study is the 36 students of Matthayom 4/1 of Muang Sawankhalok Municipal Secondary School in semester 2/2562 chosen by Sample Random Sampling. The tools of this research are the Supplementary reading on Social Studies (History subject) on Title “Ancient civilizations”, the achievement test and the student’s satisfaction questionnaire. The statistics used are mean, standard deviation and t-test.

The result reveals that

1. The efficiency of the Supplementary Reading on Social Studies (History subject) on Title “Ancient civilizations” is 87.5/89.7 that is higher than 80/80 of the standard.
2. The achievement after learning with the Supplementary reading is higher than before learning with statistical significance of .05 level.
3. The students’ satisfaction to the Supplementary reading is on the highest level.

Keywords: Supplementary reading, Ancient civilizations, The Development of Learning Achievement

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2562 (2562) มาตรา 7 ระบุว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ การเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ซึ่งในการศึกษาประวัติศาสตร์ทำให้นักเรียนในแต่ละสังคมอารยะได้เรียนรู้เรื่องราวของตนเอง ได้ศึกษาประสบการณ์ทั้งที่เป็นความสำเร็จ และความล้มเหลวเพื่อเป็นเครื่องตัดสินใจการดำเนินการต่อไปในอนาคต ประวัติศาสตร์จึงมีส่วนช่วยให้คนในสังคมหนึ่งรู้สึกว่าได้ร่วมชะตากรรมเดียวกัน มีอัตลักษณ์ของความเป็นชาติและความห่วงใย อีสรภาพ อย่างไรก็ตาม การที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และชี้ให้เห็นพัฒนาการของมนุษยชาติตามช่วงของเวลาต่าง ๆ จนเกิดความรู้ ความเข้าใจอารยธรรมของมนุษย์ เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างของผู้คนในแต่ละพื้นที่ มีเพียง “ครูประวัติศาสตร์” ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเท่านั้นที่จะสามารถฉายภาพอดีตเหล่านี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

การอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านหนังสือหรือสื่ออื่นๆ ที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่างๆ เป็นกิจกรรมที่เด็กไทยให้ความสำคัญน้อยลง จึงทำให้ทักษะด้านการอ่านที่ช่วยสร้างเสริมความรู้ด้านการเรียนด้อยลงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสถานการณ์การอ่านของเด็กไทยในปัจจุบัน จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2562) สํารวจพบอัตราการอ่านหนังสือของเด็กไทยวัย 15-24 ปี โดยเฉลี่ยเพียงประมาณ 109 นาทีต่อวัน แต่สัดส่วนของประเภทหนังสือที่อ่านล้วนเป็นหนังสือที่เกี่ยวข้องกับความบันเทิง กว่า 36.4 % ดังที่สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนตนเองในการอ่านจับใจความสำคัญและการเขียนสรุปเนื้อเรื่อง ช่วยสร้างลักษณะของนักเรียนให้เป็นผู้ที่ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน กระตือรือร้น ในการติดตามความรู้ที่ศึกษาตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่านหนังสือและเห็นคุณค่าในสิ่งต่างๆ ที่ติงามในหนังสือ และนักเรียนได้ฝึกพัฒนาทักษะการคิดอย่างหลากหลายตามลักษณะการนำเสนอของผู้เรียบเรียงในหนังสือ อ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่มสามารถนำความรู้และทักษะ ไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างถูกต้องนอกจากการสนับสนุนนักเรียนให้รักการอ่าน และเห็นความสำคัญของการอ่านแล้ว สอดคล้องกับกิตติพงษ์ ร่มพฤษ (2559) สื่อการสอนในปัจจุบันนี้ได้มีการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย สื่อที่มีความสำคัญเป็นพื้นฐานการเรียนการสอน

มากที่สุด ก็คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ข้อดีของการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล โดยนักเรียนสามารถเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจ และตามโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล แก้ปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอน เพราะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากธรรมชาติของวิชาประวัติศาสตร์จะมีเนื้อหาเป็นจำนวนมาก ถ้าผู้สอนจับประเด็นเนื้อหาไม่ได้จะส่งผลให้ผู้สอนเกิดความสับสนและผู้สอนต้องมีกิจกรรมอื่น ๆ สอดแทรกไปด้วย เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่หลากหลาย และแปลกใหม่ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกกับการเรียน ซึ่งจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ในปีการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยเฉพาะเรื่อง อารยธรรมโบราณ โดยพื้นฐานของการศึกษาประวัติศาสตร์เรื่องอารยธรรมโบราณนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนจะต้องอาศัยทักษะในเรื่องของการอ่านจับใจความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ จากแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์หลายแหล่งมาประกอบในการศึกษา ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้มักเป็นข้อมูลที่ค่อนข้างเก่า ขาดความน่าสนใจ ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (วินัย หล้าภักดี, 2561)

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยตระหนักและเห็นความสำคัญของปัญหาด้านการเรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียน และต้องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจึงสร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น นักเรียนสามารถวิเคราะห์อภิปรัชญาของอารยธรรมโบราณ โลกตะวันตกที่มีผลต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ และในขณะเดียวกันต้องการทราบว่านักเรียนพึงพอใจกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง อารยธรรมโบราณ หรือไม่ ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และพัฒนาทักษะการอ่านอันเป็นพื้นฐานทางการศึกษา ซึ่งเป็นการวางพื้นฐานนิสัยรักการอ่าน เพื่อการค้นคว้าในระดับต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม สาระประวัติศาสตร์

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก

สมมติฐานการวิจัย

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลกที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก อยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 142 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก กองการศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวนทั้งหมด 36 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

2. ขอบเขตการวิจัย

2.1 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

- 1) ตัวแปรอิสระ คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก

2) ตัวแปรตาม คือ

2.1) ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก

2.2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้จากการใช้อ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ

2.3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง อารยธรรมโบราณ

2.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นี้ ได้คัดเลือกเนื้อหาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้ที่ 4 ประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเป็นเนื้อหาที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาประวัติศาสตร์ต่ำที่สุดของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ที่ผ่านมา

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.2 ม.4/1 วิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโบราณ และการติดต่อระหว่างโลก ตะวันออกกับโลกตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของโลก

2.3 ขอบเขตด้านรูปแบบการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้การวิจัยแบบ (One Group Pretest - Posttest Design) (พิสนุ พองศรี, 2553) คือ การออกแบบการเรียนการสอนโดย มีการทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) จากนั้นให้นักเรียน เรียนด้วยเนื้อหาที่อยู่ในหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง อารยธรรมโบราณ แล้วจึงทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) มีรูปแบบการวิจัยดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 รูปแบบการวิจัย แสดงแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design

กลุ่มทดลอง	Pre-test	Treatment	Post-test
	T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

X	แทน	การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนทดลอง (Pre - test)
T ₂	แทน	การทดสอบหลังทดลอง (Post - test)

3. ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 รวมทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก จำนวน 4 ชุด ดังนี้ ชุดที่ 1 เรื่อง อารยธรรมเมโสโปเตเมีย ชุดที่ 2 เรื่อง อารยธรรมอียิปต์ ชุดที่ 3 เรื่อง อารยธรรมกรีก และชุดที่ 4 เรื่อง อารยธรรมโรมัน

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินค่าความสอดคล้อง IOC ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เท่ากับ 0.67 ขึ้นไป แล้วนำไปหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 ไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยเลือกจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก เริ่มจากการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน จากนั้นสุ่มตามสัดส่วน 1 : 3 : 1 เพื่อให้เกิดความใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรมากที่สุด โดยดำเนินการทดลองดังต่อไปนี้

1) ขั้นทดลองรายบุคคล จำนวน 3 คน เลือกแบบเจาะจง คำนวณหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และความยากง่ายของภาษา และความเข้าใจในเนื้อเรื่อง ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.9/90 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมากขึ้น ก่อนนำไปใช้ในการทดลองแบบกลุ่มเล็ก

2) ขั้นทดลองแบบกลุ่มเล็ก จำนวน 10 คน เลือกแบบเจาะจง คำนวณหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อความเหมาะสมของเนื้อหา กับภาพประกอบ ความสวยงาม และความสะดวกในการเปิดอ่าน ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.9/84 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมากขึ้น ก่อนนำไปใช้ในการทดลองภาคสนาม

3) ขั้นทดลองภาคสนาม จำนวน 29 คน เลือกแบบเจาะจง คำนวณหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 89.5/91.1 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมากขึ้นอีกครั้ง ก่อนที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ชุดละ 10 ข้อ จำนวน 40 ข้อ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบและประเมินผลแบบทดสอบ เพื่อหาดัชนีความสอดคล้อง IOC ตรงตามจุดประสงค์ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 และได้ทำการปรับปรุงบางข้อที่คำตอบไม่ชัดเจน ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ นำไป Try Out กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวรรคโลกอนันต์วิทยา อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย จำนวน 29 คน ซึ่งได้ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.3 - 0.6 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.30-0.41 และผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบทั้งฉบับมาหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86

4.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาการนำเสนอ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป แล้วนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ และนำไป Try Out กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวรรคโลกอนันต์วิทยา อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย จำนวน 29 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การกำหนดค่าคะแนนความพึงพอใจตามวิธีคิดของลิเคิร์ต (Likert) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ดังนี้

5	คะแนน หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
4	คะแนน หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก
3	คะแนน หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
2	คะแนน หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับน้อย
1	คะแนน หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผู้วิจัยดำเนินการสอนจำนวน 6 ชั่วโมง โดยดำเนินการดังนี้

5.1 ดำเนินการทดสอบความรู้ก่อนเรียน (Pre-test) เพื่อดูคะแนนพื้นฐาน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อีก่อนเรียน จำนวน 40 ข้อ

5.2 ดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 6 ชั่วโมง รวมเป็นข้อเดียว

5.3 ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post - test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อีก่อนเรียน จำนวน 40 ข้อ

5.4 หลังจากทำแบบทดสอบหลังเรียนเสร็จแล้ว ดำเนินการสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยหาค่าประสิทธิภาพ E1/E2 โดยเกณฑ์ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามมาตรฐาน 80/80

6.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนรู้ และหลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สถิติสำหรับการวิเคราะห์แบบ t-test Dependent

6.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลผลข้อมูล โดยผู้วิจัยปรับใช้เกณฑ์การแปลผลของบุญชม ศรีสะอาด (2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏผลดังนี้

1.1 ผลการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านได้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก จำนวน 4 ชุด ดังนี้ ชุดที่ 1 เรื่อง อารยธรรมเมโสโปเตเมีย ชุดที่ 2 เรื่อง อารยธรรมอียิปต์ ชุดที่ 3 เรื่อง อารยธรรมกรีก และชุดที่ 4 เรื่อง อารยธรรมโรมัน

1.2 ผลการหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หนังสือ อ่านเพิ่มเติมฯ	ชุดที่ 1 (15)	ชุดที่ 2 (15)	ชุดที่ 3 (12)	ชุดที่ 4 (10)	รวม (52) E_1	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน(40) E_2
รวม	488	459	356	336	1639	1292
ค่าเฉลี่ย	82.9	85.0	82.4	93.3	87.5	89.7

จากตารางที่ 2 พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก มีประสิทธิภาพ $E_1 = 87.5/ E_2 = 89.7$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก ระหว่างก่อนและหลังด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม สาระประวัติศาสตร์ ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก ระหว่างก่อนและหลังเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ

(n=36)

การทดสอบ	กลุ่มตัวอย่าง				
	$\bar{x}$	S.D.	df	t	Sig.
ก่อนเรียน	22.81	6.29	48	10.52	.00**
หลังเรียน	35.89	2.58			

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหาการนำเสนอ			
1. ครูมีการเตรียมการสอน	4.34	0.48	มาก
2. นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน	4.12	0.23	มาก
3. เนื้อหาที่สอนมีความถูกต้อง ชัดเจน และเข้าใจง่าย	4.31	0.47	มาก
4. นักเรียนนำความรู้จากวิชานี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.86	0.52	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
5. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.12	0.36	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ	4.31	0.47	มาก
7. ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา	4.31	0.47	มาก
8. ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.34	0.48	มาก
9. ครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำนักเรียนในการทำกิจกรรม	4.37	0.47	มาก
10. ครูให้ความสนใจกับนักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	4.00	0.00	มาก
ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้			
11. สื่อการเรียนรู้มีสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.08	0.32	มาก
12. สื่อการเรียนรู้มีความถูกต้อง ชัดเจน และเข้าใจง่าย	4.31	0.47	มาก
13. ครูสามารถประยุกต์สิ่งที่สอนเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม	3.85	0.52	มาก
14. ครูส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดหรือแหล่งอื่น ๆ	4.35	0.48	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล			
15. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.31	0.46	มาก
16. นักเรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า	4.18	0.25	มาก
17. ครูประเมินผลอย่างยุติธรรม	4.34	0.48	มาก
รวม	4.17	0.23	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำนักเรียนในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.47) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ครูส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดหรือแหล่งอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.48) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

การอภิปรายผล

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก จำนวน 4 ชุด ดังนี้ ชุดที่ 1 เรื่อง อารยธรรมเมโสโปเตเมีย ชุดที่ 2 เรื่อง อารยธรรมอียิปต์ ชุดที่ 3 เรื่อง อารยธรรมกรีก และชุดที่ 4 เรื่อง อารยธรรมโรมัน มีประสิทธิภาพ 87.5/89.7 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นได้ศึกษาวิธีการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามรูปแบบการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เขียนเค้าโครงเรื่อง และมีเนื้อหาเกี่ยวกับอารยธรรมโบราณ ซึ่งเป็นเรื่องที่นักเรียนกำลังศึกษา และสอดคล้องกับตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ มีภาพประกอบที่สวยงามและสอดคล้องกับเนื้อหา และใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้สร้างความสนใจให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อได้อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมในระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการทดลองใช้เครื่องมือ หรือในขณะดำเนินการจัดการเรียนรู้ในสภาพจริง สามารถถ่ายทอดให้นักเรียนวิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโบราณ โลกตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของโลก เนื้อเรื่องของหนังสือน่าสนใจ และนำติดตามรูปแบบของหนังสือมีขนาดที่เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) นอกจากนี้ในตอนท้ายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทุกชุด ผู้วิจัยได้นำเสนออภิธานศัพท์ ซึ่งให้ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อเรื่องมากขึ้น สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตาทิธร ยืนยง (2562) ได้ทำการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม “วิถีไทยวิถีพอเพียง” เพื่อเพิ่ม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษา พบว่า มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.29/90.40 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจณจิรา ไกรนรา (2560) ได้ทำการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยอยุธยาและธนบุรีรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยอยุธยาและธนบุรี รายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในภาพรวม มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 91.69/80.15 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถิ่นถม ขวัญชัยรัตนภูมิ (2559) ได้ทำการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เยือนถิ่นคนดีชายแดน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.56/83.07 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขปรับปรุงหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เช่น ขนาดของตัวหนังสือเหมาะกับวัยของนักเรียน ภาพประกอบสอดคล้องเชื่อมโยงกับเนื้อหาของเรื่องให้ความรู้ที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์ได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริประภา จังพานิช (2557) ได้ทำการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ชุมชนคนไร่ชิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้อ่อนและหลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ชุมชนคนไร่ชิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการเรียนรู้หลังใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่าผลการเรียนก่อนใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม และสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรศักดิ์ เสือจัญ (2554) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ท้องถิ่นลำลูกกา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดพิชอุทุม จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ท้องถิ่นลำลูกกา สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงถือว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมโบราณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง อารยธรรมโบราณ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีรูปแบบ และขนาดที่เหมาะสม มีปกหน้าและปกหลัง สวยงาม น่าสนใจ และเปิดได้ง่าย ภาพประกอบที่มีสอดคล้องกับเนื้อหาใกล้ตัวนักเรียน เข้าใจง่าย และน่าติดตาม ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจในการอ่าน และค้นคว้าหาความรู้เพิ่มมากขึ้น ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนได้ดี และนักเรียนมีความสุขเมื่อได้เรียนจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม สอดคล้องกับงานวิจัยของเจนจิรา ไกรนรา (2560) ได้ทำการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยอยุธยาและธนบุรีรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยอยุธยาและธนบุรีรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1.1 ครูผู้สอนควรมีปรับปรุงรูปแบบของหนังสือให้มีความทันสมัย เช่น การเสริมเกร็ดความรู้ที่น่าสนใจ ดึงดูดใจผู้อ่าน เป็นต้น

1.2 ครูผู้สอนควรมีการตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้เพิ่มเติมของนักเรียนทำให้นักเรียนต้องไปศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง

1.3 ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำ ในการศึกษาค้นคว้าหนังสืออื่นๆ ประกอบรวมกับการศึกษาหนังสือที่สร้างขึ้น เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่หลากหลายหรือได้รับองค์ความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีรูปแบบหลากหลาย เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน โดยอาจเพิ่มเติมเกม หรือกิจกรรมที่นำเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง

2.2 ควรมีการวิจัยการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เนื้อหารายวิชาประวัติศาสตร์สากลเรื่องอื่นๆ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์พัฒนิตา อุปหนอง อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำรายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และคุณครูวินัย หล้าภักดี ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง และให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ ร่มพฤษ. (2559). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวหินวิทยาลัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. เข้าถึงจาก <http://webcache.googleusercontent.com>.
- เจนจิรา ไกรนรา. (2560). หนังสืออ่านเพิ่มเติมรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. เข้าถึงจาก https://data.bopp-obec.info/emis/news/news_view.php?ID_New=71533.
- ชุตาทิ ยืนยง. (2562). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม “วิถีไทยวิถีพอเพียง”. เข้าถึงจาก <http://www.krabiedu.net/?name=research&file=readresearch&id=307>.
- ธีรศักดิ์ เสือจ้อย. (2554). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องท้องถิ่นลำลูกกา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดพิชอุทุมพรจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2540 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2562. (2562, 1 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136 ตอนที่ 57 ก.
- พิสนุ พองศรี. (2553). เทคนิควิธีการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- ล้นทม ขวัญชัยรัตนภูมิ. (2559). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เยือนถิ่นคนดีชายแดน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดราชบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วินัย หล้าภักดี. (2561). รายงานผลการจัดการเรียนรู้ รายวิชา ส31102 ประวัติศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. สุโขทัย: โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก.
- ศิริประภา จังพานิช. (2557). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องชุมชนคนไร่เชิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. เข้าถึงจาก http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis_th.asp?id=0000011703.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2562). สรุปผลที่สำคัญการสำรวจการอ่านของประชากร พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ: กองสถิติพยากรณ์สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). เพื่อนคู่คิด มิตรคู่ครู แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุนันท์ สินธพานนท์. (2553). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินต์.